

نسخه چاپی/خبرآنلاین

تاریخ: شنبه 23 اسفند 1393 - 17:13:34 کد مطلب: 404484

سرویس خبری: سیاست < دیپلماسی

موسویان: دیپلماسی رسمی بدون دیپلماسی عمومی مثل ماشین بدون موتور است

حسین موسویان می گوید برای پیشبرد دیپلماسی عمومی باید دیپلمات های ایران در کشورهای مختلف شهادت نشست و برخاست و گفتگو با رسانه ها را داشته باشند، البته لازمه این کار این است که به جای پرونده سازی برای آن فرد از اقداماتش تقدیر شود. هفته نامه صدا در شماره پایان س

هفته نامه صدا در شماره پایان سال خود، حسین موسویان را به عنوان چهره - ایده سال ۹۳ در حوزه دیپلماسی معرفی کرده است. به همین مناسبت گفتگویی هم با دیپلمات پیشین وزارت خارجه انجام داده است. مشروح این مصاحبه پیش روی شماست.

اساسا دیپلماسی عمومی امروزه چه سهمی در پیشبرد سیاست های کشورهای جهان اول ایفا می کند؟

واقعیت این است با توجه به تغییراتی که طی سالها و شاید دهه های اخیر رخ داده، تغییرات مهمی هم در معادلات قدرت و همچنین دیپلماسی در صحنه بین الملل رخ داده است. بر این اساس سهم دیپلماسی عمومی اگر بیشتر از دیپلماسی رسمی نباشد، حداقل به همان میزان اهمیت دارد. در اثر تغییراتی که رخ داده امروزه تسخیر افکار عمومی جهان مهمترین هدف قدرتهای جهانی برای تحقق اهداف شان در دیپلماسی است. اتفاقی که شاید پیشتر اینگونه قابل پیش بینی نبود و نمی شد چنین اهمیتی را برای دیپلماسی غیر رسمی و عمومی قائل شد. اما به هر ترتیب این اتفاق امروز افتاده و با توجه به اهمیت روزافزون توجه به افکار عمومی شاهد هستیم که رقابت سنگینی برای به دست گرفتن اذهان عمومی میان بازیگران مختلف شکل گرفته است.

آقای دکتر با توجه به تغییراتی که شما به آنها اشاره کردید، در دنیای امروز چه ابزارهایی برای پیگیری دیپلماسی عمومی موفق مورد نیاز است؟ به عبارت دیگر پیش نیازهای لازم برای اینکه بتوانیم در این عرصه موفق ظاهر شویم چیستند؟

طبیعی است که فضاهای متعددی برای این امر وجود داشته باشد و در نتیجه حضور در هر یک از آنها می توان زمینه ساز موفقیت شما در آن مجموعه ای که به آن اشاره کردیم شود، اما به طور کلی اگر بخواهم به سوال شما پاسخ دهم باید عنایت داشت که رسانه های جمعی شامل تمام شبکه های اجتماعی همچون توئیتر و فیس بوک، مهمترین ابزار دیپلماسی عمومی در عصر حاضر به شمار می روند. البته بدیهی است رمز موفقیت این ابزار، داشتن برنامه و توان نفوذ است. اینکه شما با چه زبان و منطقی با افکار عمومی جهان حرف بزنید، فوق العاده تعیین کننده خواهد بود و در نتیجه می تواند به موفقیت آمیز بودن یا نبودن شما در آن عرصه منتج شود.

تصور رایج در ایران بر این است که دیپلماسی عمومی هم در همان چارچوب دیپلماسی رسمی و دولتی تبیین می شود، حال آنکه چنین نیست و این باورها نمی تواند چندان مفید به فایده باشد، چرا جمهوری اسلامی ایران نتوانسته از چنین ظرفیتی بهره مند نشود؟ به عنوان مثال ایرانیان پر تعدادی در جای جای جهان به ویژه آمریکا حضور دارند و می توانند با تشکیل يك اجتماع منسجم منفعت فراوانی برای ایران و نظام جمهوری اسلامی ایران، به همراه بیاورند، اما این مهم محقق نشده است، دلیل این مسئله را در چه می دانید؟

دلیل این مسئله این است که مجموعه دستگاههای مسئول کشور از ابتدای انقلاب تاکنون به این مهم اهتمام جدی نداشته اند. حالا این یا بخاطر ضعف درک درست است یا ضعف برنامه ریزی و مدیریت و یا هر دو. مثلا هیچ دولتی یک برنامه عملیاتی جدی برای ایجاد لابی ایران در آمریکا نداشته است. شما اخیرا دیدید که نخست وزیر اسرائیل علیرغم مخالفت کاخ سفید در کنگره سخنرانی کرد و در حد یک رییس جمهور آمریکا هم مورد تشویق قرار گرفت. حالا تصور کنید که چرا یک بار هم حتی به ذهن کسی خطور نکرده که یک مقام ایرانی با کنگره آمریکا حرف بزند. منافقین مثل مور و ملخ در کنگره آمریکا ریخته اند. اعراب معاند روزانه دهها تماس و جلسه با اعضاء کنگره دارند، اما در نقطه مقابل؛ دست اندکاران ما یا در خوابند و یا جرات اقدام ندارند یا اگر هم بخواهند، قادر به انجام آن نیستند. همین وضع در مورد مراکز علمی و آکادمیک و رسانه ها و دانشگاههای آمریکا هم وجود دارد. از یک درصد ظرفیت ایرانیهای مقیم آمریکا هم استفاده نمیشود. در حالی که پرواضح است هر یک از این موارد می تواند امتیازات و فرصت های فراوانی را برای پیشبرد سیاست خارجی و همچنین به طور کلی منافع ملی کشور پدید آورد. اما چه می توان کرد که متأسفانه میدان جنگ را کاملا برای دشمن خالی گذاشته ایم.

با توجه به اینکه ایران ضریب نفوذ چندان در رسانه های بین المللی ندارد، این نقطه ضعف چگونه قابل ترمیم و پوشش است؟ چرا که مثلا تعداد شبکه های انگلیسی زبان ما که در مقایسه با رقبای خارجی قابل قیاس نیستند و طبیعی است که با پرس تی وی و العالم و هیسپان تی وی که همه آنها هم انگلیسی زبان نیستند نمی توان به جنگ سی ان ان و بی بی سی و ... رفت.

برای حل این مسئله اول باید به دنبال این باشیم که عده ای برای حرف زدن با رسانه های جهانی سازماندهی و تربیت کنیم. دوم اینکه از باز کردن درهای کشور برای رسانه های جهان نهراسیم. درها را باز کنیم تا بیابند و حقیقت را ببینند، با مردم حرف بزنند و همینطور با مسئولین. یقین داشته باشید در چنین شرایطی نه تنها تهدیدی متوجه کشور ما نمی شود بلکه ذهنیت و تصویری که در اذهان عمومی جهانی نسبت به ایران شکل گرفته هم تغییر می کند. شما تصور کنید خبرنگاری که در گوشه ای از جهان نشسته و بدون اینکه ایران را دیده باشد نسبت به وضعیت سیاسی ایران گزارشی ارائه می دهد، حال اگر همان فرد به ایران بیاید و از نزدیک تعاملات اجتماعی و سیاسی ما را رصد کند باز هم همان قضاوت را خواهد داشت؟ حتما پاسخ منفی است. سومین موضوعی که در این راستا باید مورد توجه قرار داد این است که دیپلماتهای ما در اکثر کشورهای جهان شهادت نشست و برخاست و گفتگو و رفاقت با رسانه ها را داشته باشند و دستگاههای مسئول هم دیپلماتها را برای این کار حمایت و تشویق کنند نه اینکه تلاش و دلسوزی دیپلمات باعث پرونده سازی علیه او شود. اینها حداقل کاری است که میشود کرد. حال اینکه ما رسانه های تاثیرگذار بین المللی درست کنیم، پیشکشمان.

در دولت های نهم و دهم، آقای احمدی نژاد بر **public diplomacy** تاکید ویژه ای داشتند، اما آن رویه نتوانست چندان موفقیت آمیز باشد و برعکس اثر بدتری بر شکل گیری تصویر جامعه جهانی نسبت به واقعیت ایران داشت. دلیل این موضوع را در چه می دانید؟

آن دیپلماسی عمومی اثر منفی داشت. همین یک کلمه نفی هولوکاست، میدان دیپلماسی عمومی را برای اسرائیل باز کرد و 8 سال علیه ایران تبلیغ کرد. ما اگر دیپلماسی عمومی را نمیفهمیم یا بلد نیستیم، بهتر است که کاری نکنیم که جبهه دیپلماسی عمومی دشمن را تقویت

کنیم. متأسفانه اتفاقی که در هشت سال دولت نهم و دهم افتاد در آن چارچوب قابل تحلیل و تبیین است و در نتیجه همانطور که شما اشاره کردید نه تنها دست آوردی برای ما به همراه نداشت که حتی باعث بدتر شدن ذهنیت ها نسبت به ایران هم گردید.

به عنوان آخرین سوال و در مقام جمع بندی، اساسا ما چرا باید به مقوله دیپلماسی و توسعه آن در فضای بین المللی ارج نهیم؟

ما اگر خواهان موفقیت در دیپلماسی هستیم باید روی دیپلماسی عمومی سرمایه گذاری کنیم. دیپلماسی رسمی بدون دیپلماسی عمومی مثل ماشین بدون موتور یا بدون چرخ است. با دیپلماسی عمومی چنان فضایی علیه شما میسازند که کسی حاضر نیست حتی با شما مذاکره کند. چرا امروز همه دنیا در مورد خطر بمب هسته ای ایران صحبت میکنند در حالیکه ایران نه سلاح هسته ای دارد و نه بدنبال سلاح هسته ای است. اما می بینید هیچ کس در مورد اسراییل که 400 بمب هسته ای دارد و معاهده ان پی تی را هم نمی پذیرد و هیچ بازرسی از آژانس هم راه نمیدهد، یک کلمه هم حرف نمیزند. این بخاطر سرمایه گذاری و قدرت اسراییل در دیپلماسی عمومی و ضعف و درماندگی ایران در دیپلماسی عمومی است.

29308

<http://www.khabaronline.ir/detail/404484>

لینک مطلب: